

Miljøkonsekvensrapport

Miljøgodkendelse efter § 16a

Slagtesvineproduktion, IE-husdyrbrug

Ansøgningskema: 209.403

Turebylille

Vordingborgvej 337, 4682 Turebylille

Indsendt maj

Udarbejdet af:

Miljøfaglig Chef Nina Gamby

Gråkjær A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro. Tlf:96 13 55 55

Mail: ng@graakjaer.dk. Mobil: 24 85 73 56

INDHOLD

1.1	Oplysninger m.v. til miljøkonsekvensrapport	4
1.2	Ikke teknisk resumé	5
1.3	Oplysninger om ansøger og Ejerforhold	7
1.3.1	Andre husdyrbrug	7
1.4	Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	8
1.4.1	Indretning, drift og produktionsareal	8
1.5	Lokalisering og beliggenhed	12
1.5.1	Faste afstandskrav	15
1.5.2	Kort over Fredninger og beskyttelseslinjer	16
1.6	Foranstaltninger til begrænsning af det ansøgtes virkning på miljøet	16
1.6.1	Ammoniakemission	16
1.6.2	Ammoniakdeposition til naturområder	17
1.6.1	Kategori 1-natur	17
1.6.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	25
1.6.3	Lugtgeneafstande og lugtemission	30
1.7	Øvrige emissioner og genebegrænsende foranstaltninger	32
1.7.1	Støj	32
1.7.2	Lys i staldene og udendørslys	33
1.7.3	Fluer og skadedyr	33
1.7.4	Støv fra stalde og foder	33
1.7.5	Rengøring	34
1.7.6	Spildevand og vandforbrug	34
1.7.7	Energiforbrug og ventilation	34
1.7.8	opbevaringskapacitet og gyllehåndtering	34
1.7.9	Affald og kemikalier	35
1.7.10	transporter til og fra ejendommen	35
1.8	Egenkontrol og dokumentation	37
1.8.1	Dokumentation:	38
1.9	BAT-emissionsniveau, Ammoniak	39
1.9.1	Teknologier og til- og fravalg af teknologi	40
1.9.2	BAT daglig drift	41
1.9.3	BAT Fodring	41
1.9.4	BAT Opbevaring af husdyrgødning	41
1.10	Forebyggelse af uheld	43
1.10.2	Management	44

1.10.3	Beredskabsplan	44
1.10.4	Redegørelse for uheld.....	44
1.10.5	Uheld med gylle	45
1.10.6	Døde dyr	45
1.10.7	Strømsvigt.....	45
1.10.8	Brand	45
1.11	Husdyrbrugets ophør	46
1.12	Generelle virkninger.....	47
1.12.1	Grænseoverskridende virkninger på Miljøet	47
1.12.2	Befolkningen og menneskers sundhed.....	47
1.12.3	Biologisk mangfoldighed i forhold til kategori 1– og 2-natur samt bilag IV-arter 47	
1.12.4	Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.....	47
1.12.5	Materielle goder, kulturarv og landskabet	47

1.1 OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Miljøkonsekvensrapporten skal udover eller med udgangspunkt i oplysningerne i pkt. B mindst omfatte følgende oplysninger:

- ❖ En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
  - det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- ❖ Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- ❖ Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

Det er ansøgers vurdering, at dette tekstbilag indeholder alle oplysninger, som bør indeholdes i en miljøkonsekvensrapport.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kort beskrivelse af tidligere godkendelser og nuværende ansøgning

Der er tidligere meddelt miljøgodkendelse på ejendommen efter Husdyrloven, dog ikke efter husdyrloven af 1. august 2017. Der er en eks. sl.svineproduktion i dag. Staldene er indrettet med 25 pct. fast gulv.

Der ansøges udelukkende om at få det godkendt efter den nye Husdyrlov, der foretages ingen produktions- eller bygningsmæssige ændringer.

Bregentved Gods har en eksisterende miljøgodkendelse til en produktion på 30.000 stk. slagtesvin, 32-115 kg, svarende til 875,7 DE på godkendelsestidspunktet. Forhold vedrørende fåreholdet er behandlet i godkendelsen for fåreholdet.

Turebylille er en avlsgård under Bregentved Gods. Denne ansøgningen omfatter et produktionsareal på 6.50 m².

Ammoniak og lugt

Der er i staldanlægget anvendt forsuring med tilhørende SmellFighter til reduktion af ammoniakafdampningen og lugt. Derudover er der valgt delvist spaltegulv med lav ammoniakafdampning og overdækning af alle gyllebeholdere. Forsuring reducerer ammoniakafdampningen fra det samlede staldanlæg med 64 %. Derved er de vejledende BAT-emissionsgrænseværdier overholdt.

Afstand til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt ved hjælp af lugtreducerende teknologi, SmellFighter, med en effekt på 51 %.

Til sikring af et ynglevandhul for Bilag IV-padder sættes vilkår om, at vandhullet beliggende 300 meter stik vest for anlægget skal oprensnes i sin helhed hvert 7-10 år, og at omgivende krat skal nedskæres med samme interval.

Støj, støv og transport

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige støjgener i forbindelse med driften, der ikke sker nogle ændringer. I sæsonen er der drift af korntørreri i forbindelse med udendørs kornsilos. Af andre støjkilder er der primært tale om ventilationsanlægget på stalden samt transport, idet øvrig foderhåndtering sker indendørs. Moderne ventilationsanlæg er meget støjsvage, og der forventes ikke væsentlige gener for de omboende i lighed med i dag.

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej fra/til Vordingborgvej. Herfra vil al transport ske via Vordingborgvej, som er en større hovedvej. Der vil til slagtesvineproduktionen samlet set være ca. 1.005 transporter pr. år, hvilket ikke vurderes at være uforholdsmæssigt mange, set i forhold til produktionen. Foruden dette vil der komme ca. 70 transporter til og fra fåreholdet. Årsagen til at antallet af transporter er på dette niveau er, at al husdyrgødning fra grisene afsættes til biogasanlæg, hvorefter det køres retur til ejendommen til opbevaring. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i perioden kl. 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

I forbindelse med indblæsning af korn i silos vil der i en kort periode omkring høst være støv herfra. Resten af tiden foregår korn/foder håndteringen indendørs i lukkede rørsystemer.

Opsummering

Alt i alt vurderes det, at det ansøgte projekt ikke at give anledning til væsentlige gener for de omboende eller den omkringliggende natur.

Alle lovgivningens miljøkrav vedrørende ammoniak og lugt samt anvendelse af BAT (Bedst Tilgængelige Teknik) er overholdt i projektet via de forskellige miljømæssige tiltag.

Nærværende tekstbilag er beskrevet med udgangspunkt i de oplysningskrav der fremgår af bilag 1 i *Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*. Ønskes der yderligere oplysninger kan de indhentes ved sagsbehandlingen af sagen.

Ændringer i produktionsomfang, stalde og husdyrgødningslagre

Ingen.

Beliggenhed

Ca. 1,2 km nordvest for ejendommen Turebylille ligger Tureby/Algestrup som nærmeste byzone og tætbeboede område. Turebylille og Tureby er adskilt af Vordingborgvej og Sydmostorvejen, der ligger ca. 750 meter mod vest. Ca. 400 m vest for Turebylille ligger der en mindre samling huse og gårde. Det omkringliggende markareal er afgrænset mod nordøst af Vallø Storskov, mod vest af Grevindeskoven og mod syd af skovene Dyrehave og Kobanke.

Turebylille ligger øst for Vordingborgvej ad en mindre ca. 400 meter lang allé.

Ejendommen er beliggende udenfor beskyttelseslinjer.

Produktionens påvirkning af omgivelserne

Lugtemission

Lugtgenerne fra udvidelsen af husdyrbruget forventes ikke at genere omkringboende, da lugtgeneafstande overholdes. Beregningerne fremgår af Husdyrgodkendelse.dk. Der anvendt forsuring med smelfighter til reduktion af lugtgenerne.

Samlet ammoniakemission, BAT emissionsniveau og ammoniakdeposition på naturområder

Den samlede ammoniakemission fra husdyrbrugets er på i alt 4.575 kg N. BAT emissionsniveauet er opfyldt.

Alle afskæringskriterier til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt.

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug, indenfor en afstand af 1 km fra anlægget.

Ingen af §3 naturområderne har over 1 kg i merbelastning.

Anvendelse af Bedst Anvendelig Teknik

Der er anvendt BAT indenfor følgende områder: Energi, vand, management, foder, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning, miljøteknologi.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv husdyrproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned.

1.3 OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1. Basisoplysninger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	27682332
Husdyrbrugets navn	Turebylille - ingen smelfighter
Beliggenhedsadresse	Vordingborgvej 337
Postnummer	4682
By	Turebylille

Ansøger

Ansøgersnavn	CMBll, Bregentved Gods v. Frederik Moltke
Ansøgeradresse	Fabersvej 15
Ansøgerpostnummer	7500
Ansøgerby	holstebro
Ansøgertelefon	24857356
Ansøger-email	ng@graakjaer.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	39601966
Konsulent virksomhedsnavn	Gråkjær Landbrug A/S
Konsulentnavn	Nina Gamby
Konsulentadresse	Fabersvej 15
Konsulentpostnummer	7500
Konsulentby	holstebro
Konsulenttelefon	24857356
Konsulent-email	ng@graakjaer.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	3200013255
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 18b - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 22a - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 2a - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 2m - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 2n - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 2o - Turebyholm Hgd., Tureby

Matrikel: 2p - Turebyholm Hgd., Tureby

1.3.1 ANDRE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

1.4 OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1.4.1 INDRETNING, DRIFT OG PRODUKTIONSAREAL

Produktionsarealet er uændret i nudrift, ansøgt drift.. Der foretages ingen ændringer sker i det eksisterende staldanlæg, det er udelukkende en ansøgning om at lægge produktionen over i det nye husdyrgodkendelse.dk.

Der er samlet set et produktionsareal på 6.050 m². De eksisterende stalde er etableret med 25 pct. fast gulv.

Fordelingen af produktionsarealer, staldsystemer og dyretype er som følger:

2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	3684	Mekanisk ventilation	6 m	(#138171) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 2	3626	Mekanisk ventilation	6 m	(#138173) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 3	517	Mekanisk ventilation	6 m	(#138175) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	450
Sum						6050
Nudrift						
Stald 1	3684	Mekanisk ventilation	6 m	(#138172) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 2	3626	Mekanisk ventilation	6 m	(#138174) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 3	517	Mekanisk ventilation	6 m	(#138176) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	450
Sum						6050
8 års drift						
Stald 1	3684	Mekanisk ventilation	6 m			
Stald 2	3626	Mekanisk ventilation	6 m			
Stald 3	517	Mekanisk ventilation	6 m			

Situationsplan

Slagtesvinene vil i staldanlægget gå på delvis spaltegulv, med 25-49 % fast gulv.

Bygningerne er ca. 9.200 m², 7,5 m høj og med en taghældning på ca. 15 grader. I husdyrgodkendelse.dk er der angivet et produktionsareal på 6.050 m². Staldene er opført i grå betonelementer og med fibercementtag i grå (B9). Foderladen er ca. 12 m høj med en taghældning på ca. 30 grader.

Indlevering af smågrise sker i tilknytning til foderlade, mens udlevering vil finde sted på modsatte side i forbindelse med sektionen i midten af anlægget.

Der er afløb fra alle stalde til gyllebeholderen.

Ventilationssystem.

Oplysning om ventilationsanlæg, herunder type, kapacitet, antal afkast, afkastenes placering og afksthøjde:

Stald nr.	Type (over-, under-, ligetryk, diffust)	Kapacitet [m ³ /h]	Antal pr. sektion	Placering afkast	Afkasthøjde [m]	Lufthastighed i afkast [m/s]
ST-216886/ Slagtesvin	Combidiffus	60.000	4	tagflade	1	14

ST-216887/Får	Naturlig ventilation	-	-	-	-	-

Tabel Ventilationsoversigt.

Lager til husdyrgødning

Lager	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Gyllebeholder I	3.050 m ³	Overdækning
Gyllebeholder II	3.050 m ³	Overdækning
Gyllebeholder III	3.050 m ³	Overdækning
Fortank	50 m ³	
Plads til fiberfraktion	Container eller støbt plads	Overdækning
Samlet kapacitet	9.200 m³	

Tabel : Lageroversigt.

Der er 3 stk. opbevaringslagre på ejendommen på hver 3.050 m³. Dertil kommer gyllekanalerne på 1.000 m³ og en fortank på 50 m³. Højden på beholderne inkl. overdækning er ca. 9 m.

Der er fast overdækning på alle tre gyllebeholdere i form af teltdug, hvilket reducerer ammoniakfordampningen og den samlede lugtpåvirkning fra ejendommen.

Foderopbevaring og anlæg.

Der er et siloanlæg bestående af 4 stk. siloer i forbindelse med foderlade. Siloerne har en højde på ca. 12,4 m og en diameter på 15 m.

Rengøring

Al rengøringsvand ledes til gyllebeholder og udbringes med husdyrgødningen.

Det vurderes, at anlæg og opbevaringsanlæg lever op til de gældende miljøregler, og er indrettet og drives hensigtsmæssigt i forhold til miljø og omgivelser med de stillede vilkår.

1.5 LOKALISERING OG BELIGGENHED

Ca. 1,2 km nordvest for ejendommen Turebylille ligger Tureby/Algestrup som nærmeste byzone og tætbefolkede område. Turebylille og Tureby er adskilt af Vordingborgvej og Sydmostorvejen, der ligger ca. 750 meter mod vest. Ca. 400 m vest for Turebylille ligger der en mindre samling huse og gårde. Det omkringliggende markareal er afgrænset mod nordøst af Vallø Storskov, mod vest af Grevindeskoven og mod syd af skovene Dyrehave og Kobanke.

Turebylille ligger øst for Vordingborgvej ad en mindre ca. 400 meter lang allé.

Ejendommen er beliggende udenfor beskyttelseslinjer.

Kort med placering af stalde:

Landskabskarakter

Turebylille er en gammel avlsgård til Bregentved Gods og ligger i Faxe Kommunes landskabskarakteranalyse i 'Turebyholm herregårdslandskab':

"Det letbølgede morænelandskab er præget af Turebyholms store markflader, våde engområder og store skove, der sammen med den sparsomme bebyggelse skaber en historisk tidsdybde. Det åbne land er præget af intensiv landbrugsdrift samt skovdrift. Landskabsrummene er afgrænset af de store skove. Oplevelsen af herregårdslandskabet er præget af de store markflader og store skovområder, der skaber et storskalalandskab, hvor man kan se langt indtil et markant skovbryn hindrer videre udsyn.

Landskabet er desuden påvirket af gennemgående tekniske anlæg som udgøres af motorvejen, jernbanen og landevejen. Trafikken på disse er synlige fra store dele af området, hvilket forstyrrer landskabsoplevelsen i et ellers meget roligt landskabskarakterområde.”

Området omkring Turebylille er ligesom resten af området letbølget og præget af store markflader, som udover mod nordvest og øst er afgrænset af markante skovbryn. Skalaen i det herregårdsprægede landskab omkring Turebylille er stor i kraft af de store markflader. I forbindelse med Vordingborgvej mod vest ligger der mindre bebyggelse med beplantning, hvilket danner mindre landskabsrum. Motorvejen og landevejen forstyrrer også det ellers rolige område omkring Turebylille. Det historiske landskab kan vedligeholdes ved at sikre, at jorden fortsat anvendes til landbrugsmæssig drift. Samtidig skal den karakteriserende allébeplantning langs adgangsvejen, der fører ind til Turebylille bevares. Turebylilles bygninger er mod øst og syd dækket af beplantning. Mod nord er Turebylilles bygningsgavle ganske synlige fra Vordingborgvej.

Handlinger og initiativer, der kan understøtte vedligeholdelse af landskabskarakteren er bl.a. at:

- Placere eventuelle nye landbrugsbygninger i sammenhæng med de eksisterende ved Turebylille.
- Sikre, at træerækker og karakteristisk allébeplantning bevares. Landbrugsbygninger som siloer m.v. vil ikke ændre landskabets karakter.

Planmæssige forhold – Faxe kommuneplan 2013

Projektet ligger i et område udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde (SVL-område). I disse områder vil kommunen i særlig grad varetage de landbrugsmæssige interesser ved planlægning og enkeltsagsbehandling. Landbrugsjorden er i store områder noget af landets bedste, og indledningsvist skal det understreges, at store dele af kommunens areal kan anvendes til jordbrug, landbrug og skovbrug.

I kommuneplanens retningslinjer står bl.a. følgende:

- Kommunen skal sikre sig, at der ved udvidelser og nyetableringer af husdyrbrug er truffet de nødvendige foranstaltninger fra ansøgers side til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. De nærmere regler, herunder hvilke hensyn, der konkret kan tages til omgivelserne, er fastlagt i husdyrlovgivningen.
- Ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, skal kommunen sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. For byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt, og som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunen vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte

Området ligger desuden udenfor, men tæt op ad et særligt bevaringsværdigt landskab. Inden for sådanne områder skal der tages særligt hensyn til de landskabelige interesser, herunder

områdets særlige karakteristiske landskabselementer. De særlige landskabselementer i dette område er herregårdsmiljøet. Dette vurderes ikke at blive påvirket af projektet, da store landbrugsejendomme med større bygninger i et sådant landskab ikke vil skille sig særligt ud, da en eks. produktion, og . Således kan landbrugsbygninger også tillades inden for det bevaringsværdige område, hvis det tjener jordbrugserhvervet og opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, samt tager hensyn til de landskabelige interesser.

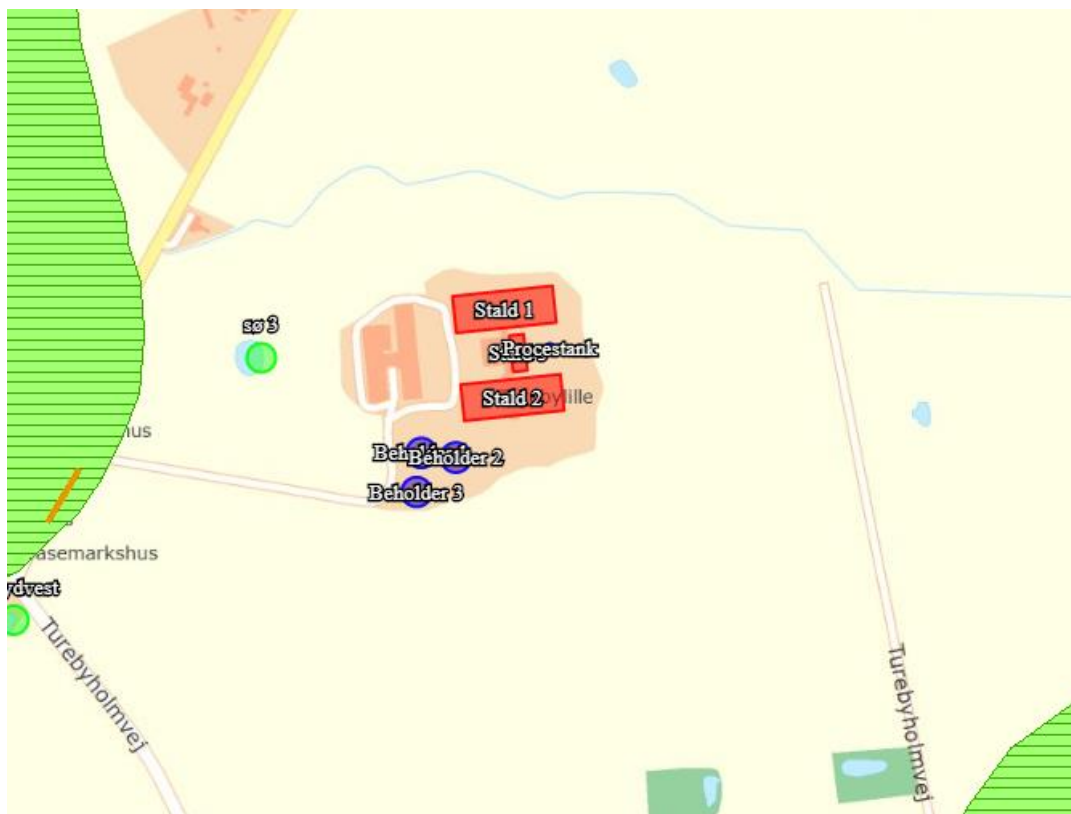
1.5.1 FASTE AFSTANDSKRAV

Anlæggets placering i forhold til de generelle afstandskrav fremgår af tabellen.

	Krav	Afstand	Beskrivelse
Byzone	300 m	Ca. 1.285 m	Tureby
Samlet bebyggelse	300 m	Ca.1.285 m	Tureby
Nabo beboelse	50 m	Ca. 429 m	Vordingborgvej 335, 4682 Tureby
Kirke		Ca. 3.164 m	Sædder Kirke, Sæddervej 34, 4682 Tureby
Zone status		>230 m	Lokalplan 1.200-36 Vindmøller ved Tureby (Bregentved Gods)
Fredninger		Ca. 3.380 m	
Beskyttede naturtyper jf. § 7	300 m	Ca. 6.542 m	Beskyttet overdrev/hede. Sydvest for ejendom
§ 3-områder		Ca. 171 m	Sø vest for ejendom
Ammoniak følsom skov		Ca. 581 m	Vest for ejendom
Natura 2000		Ca. 5.174 m	Bagholt mose. EF-habitatområde
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	>25m	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>50 m	
Vandløb – herunder dræn	15 m	Ca. 128 m	Nord for ejendom
Søer	15 m	Ca. 171	Sø vest for ejendom
Offentlig vej	15 m	>350 m	
Privat vej	15 m	>15 m	
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	
Beboelse på samme ejendom	15 m	>15 m	
Naboskel	30 m	Ca. 291 m	22a, Turebyholm Hgd., Tureby
Kirkebyggelinie	300 m	Ca. 2.863 m	
Sø- og åbeskyttelseslinie	150 m	>150 m	
Skovbyggelinie	300 m	Ca. 296 m	Driftsbygninger der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervet er ikke omfattet af forbuddet.
Strandbeskyttelseslinie	300 m	>300m	
Fortidsminder		Ca. 2.864 m	

Ejendommen overholder de generelle afstandskrav.

1.5.2 KORT OVER FREDNINGER OG BESKYTTELSESLINJER

1.6 FORANSTALTNINGER TIL BEGRÆNSNING AF DET ANSØGTES VIRKING PÅ MILJØET

1.6.1 AMMONIAKEMISSION

Emissionen af ammoniak er beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk:

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansågt drift	4138,2	436,7	4574,9
Nudrift	4138,2	436,7	4574,9
8 års-drift	0,0	0,0	0,0

Gyllen behandles i et forsøringsanlæg til reduktion af ammoniak.

Gyllen ud- og indsluses fra kanalsystemet, og behandles med svovlsyre i en udendørs underjordisk betontank. Teknikken og kravene til forsøring er beskrevet i teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle, rev. 23-05-2011". Tilsætning af syre til gylle bevirker, at gyllens pH-værdi falder, hvorved gyllens indhold af ammoniak-kvælstof i stigende omfang omdannes til ammonium (NH₄⁺), der ikke fordamper. Ved tilsætning af 4-6 kg koncentreret svovlsyre (H₂SO₄) pr. 1.000 kg svinogylle sænkes gyllens pH-værdi til mellem pH 5,5 og 6,0.

1.6.2 AMMONIAKDEPOSITION TIL NATUROMRÅDER

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden, og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Der kan endvidere foreligge arealfredninger i eller nær ved den ansøgte anlæg, hvor det skal vurderes, om fredningsbestemmelserne bliver overholdt, hvis der sker en væsentlig negativ påvirkning med ammoniak af området.

Ifølge DMU's seneste opgørelse fra 2009¹ er baggrundsbelastningen med ammoniak i Faxe Kommune 13,2 kg N/ha/år.

1.6.1 KATEGORI 1-NATUR

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev inden for Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Kategori 1 naturområde:

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev inden for Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal

---

¹ DMU. Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-til-stand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositionables.asp?period=2009&water=kommuner&Select=Vis+tabel

Totaldepositionen ligger dermed under Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau på henholdsvis 0,2, 0,4 og 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden. På jordbrugsanalyser.dk² ses et enkelt husdyrbrug over 15 DE (kvægbrug på 16,7 DE) inden for 1.000 meter. Kravet til totaldepositionen fra anlægget er dog ved den beregnede totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år overholdt. Da det er under 0,2 kg N/ha/år, skal der ikke vurderes på kumulation med nærliggende husdyrbrug. Det vurderes derfor, at udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 1-natur (habitatområdet eller dets udpegningsgrundlag).

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 Ramsar-områder i Danmark.

Det nærmeste Natura 2000-område er det lille Natura 2000-område nr. 159, Bagholt Mose ca. 5,2 km nordvest for anlægget på Turebylille. Næstnærmeste Natura 2000-område er nr. 161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld. Det ligger 7,8 km sydvest for anlægget.

De nærmeste Natura 2000-områder er kort beskrevet nedenfor og udpegningsgrundlagene ses i Natura 2000-basisanalyserne /15,17/.

Natura 2000-område	Habitatområde	Fuglebeskyttelses-Område
159, Bagholt Mose	H140	Intet
161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld	H142	F101

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

Bagholt Mose: det lille Natura 2000-område på 13,6 ha udgøres af den fredede Bagholt Mose beliggende i Munkeskov ved Haslev. Mosen har oprindeligt været en tørvedannende mose, men efter tidligere tiders tørvegravning fremstår den i dag som en mosaik af forskellige mosetyper og er levested for en række sjældne planter og dyr. En stor del af mosen udgøres af skovbevokset tørvemose og ellesump, men det er i den arealmæssigt beskedne, lysåbne del, at de største naturværdier findes. Da den tidligere tørvegravning stedvist har blotlagt kalkholdige lag, vokser her planter karakteristiske fra forskellige naturtyper tæt sammen. Den sjældne liden kæruld vokser her i stort antal sammen med bl.a. orkidéer som mygblomst, plettet gøgeurt og hjertelæbe. Mosen er også en vigtig lokalitet for en række sjældne arter af mosser, og kær-gittermos (*Cinclidium stygium*) har sit eneste voksested uden for Jylland her. Arten kendes i alt fra 4 lokaliteter i landet. Den skovbevoksede del af Bagholt Mose består overvejende af bevoksninger af rød-el eller dunbirk iblandet tørst, almindelig røn, rødgran og gråpil /15/

Søerne ved Bregentved og Gisselfeld: Natura 2000-området har et areal på i alt 597 ha fordelt på 5 søer og deres næropland, som hovedsageligt består af landbrugsland og lidt skov. Søerne ligger i et højtliggende moræneområde på hver sin side af et vandskel. Ejlemade sø,

² <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Ulse sø og småsøerne omkring Bregentved Gods afvander til Tryggevælde Å, mens Søtorup Sø og Nielstrup Sø afvander til Susåen. Ulse Sø og Søtorup Sø er dybe kildefødte søer opstået som dødishuller, mens Ejlemade og Nielstrup søer er lavvandede med middeldybder på ca. 1 m. Søerne er meget fuglerige og udgør vigtige raste- og yngleområder /17/.

Som konsekvens af afstanden mellem anlægget på Turebylille og Natura 2000-områderne er der ikke nogen målbar deposition på naturtyper eller arter inden for beskyttelsesområderne.

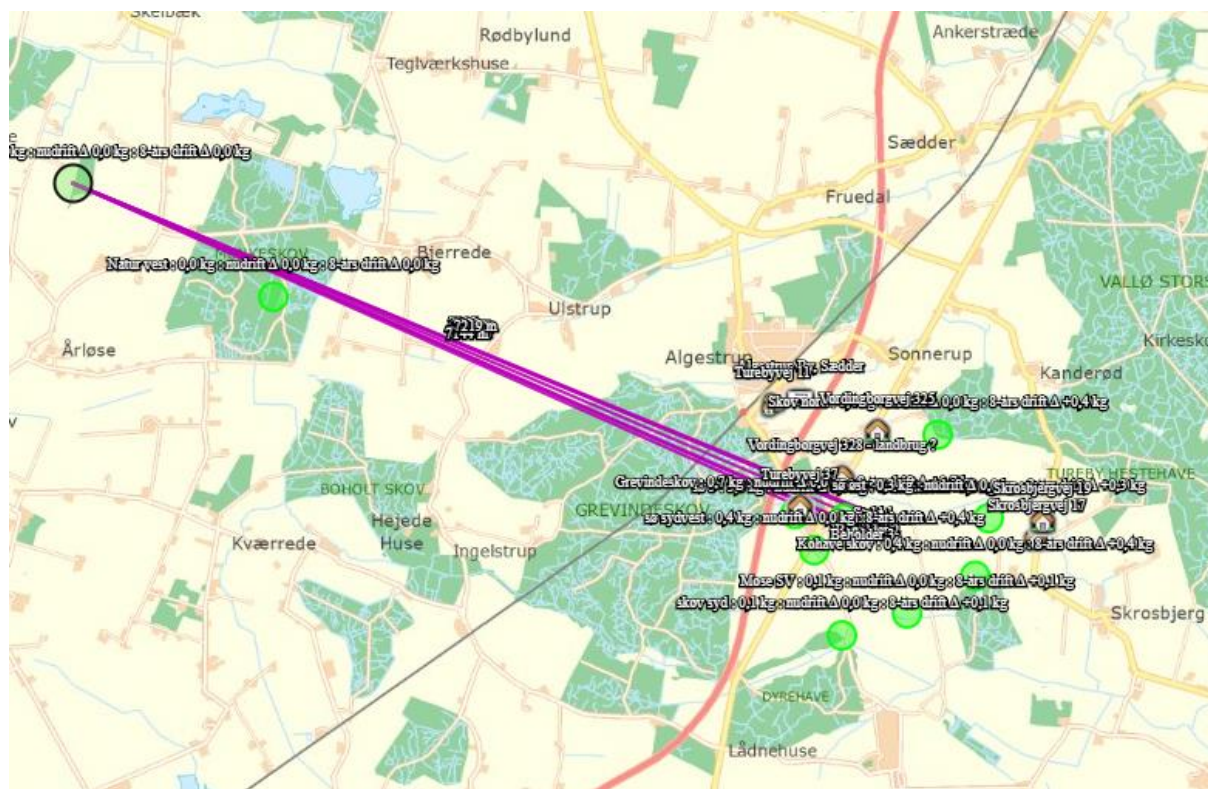
Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da der ikke kan beregnes nogen ammoniakdeposition inden for Natura 2000-områderne, vil der ikke ske nogen væsentlig negativ påvirkning af naturtyper og arter for beskyttelsesområderne.

Kategori 2 naturområde:

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,2 kg N/ha år i for det nærmeste område.

Den nærmeste kategori 2-natur er et overdrev mellem Haslev Orned og Sofiendal Hestehave ca. 6½ km sydøst for anlægget på Turebylille. Overdrevet er udviklet i og omkring en tidligere grusgrav og rummer værdifuld kalkoverdrevsvegetation. Store del af overdrevet kan betegnes som habitatnaturtype "Kalkoverdrev" (typekode 6210).

Totaldepositionen på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Det vurderes, at afsætning af ammoniak fra produktionen på Turebylille, Vordingborgvej 337 til § 7-området ikke indebærer nogen risiko for en negativ påvirkning af kategori 2-natur på grund af den store afstand til området.

Kategori 3 naturområde:

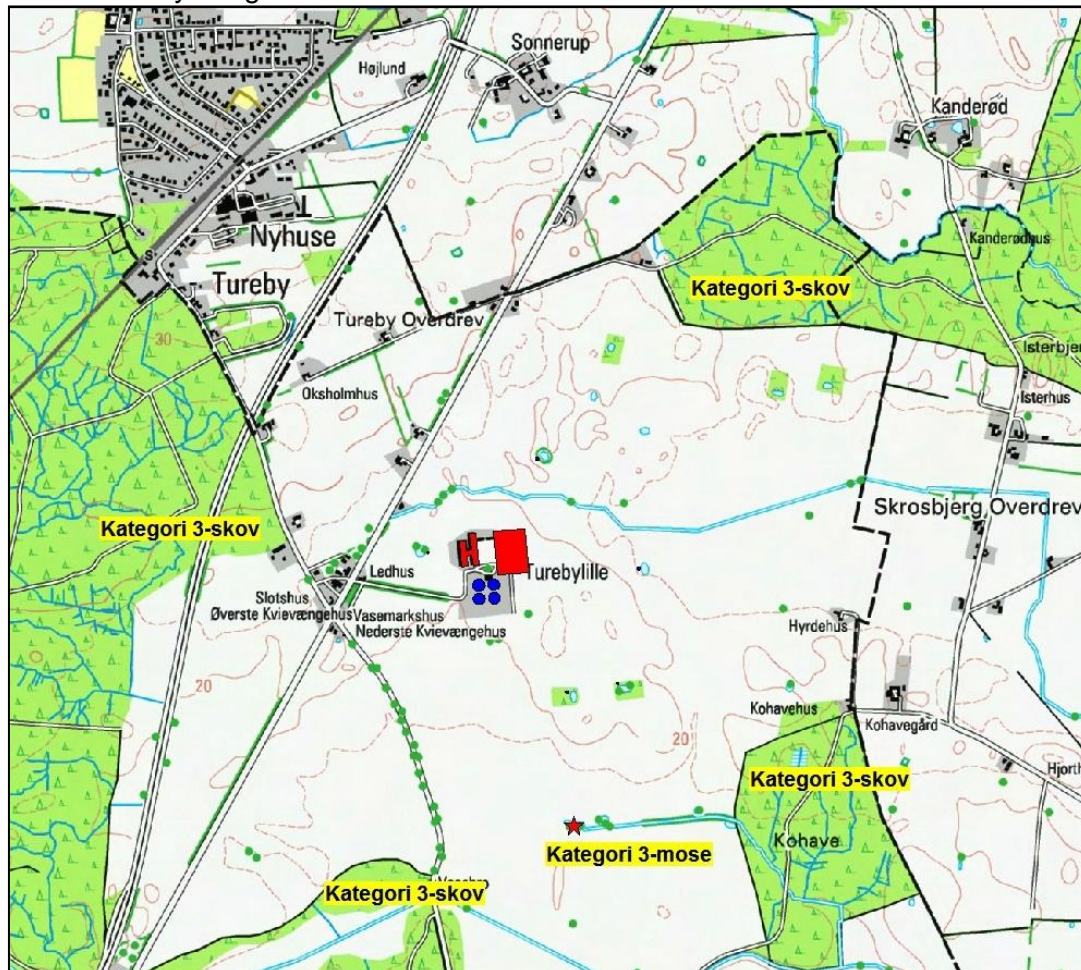
For heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år i det nærmest beliggende §3 natur i kategori 3 natur.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,

- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Anlægget ligger i skovrigt område, der i øvrigt er fattigt på terrestrisk natur. Kategori 3-natur er vist.

Nærmeste kategori 3-mose er beliggende 700 meter sydøst for anlægget. Der er tale om et mindre, eutrofieret moseområde i tilknytning til åben grøft. Naturtilstand og naturindholdet er ringe.

Nærmeste kategori 3-skove er beliggende mellem ½-1 km fra anlægget i alle retninger og udgøres af Tureby Hestehave (mod nordøst), Kohave (mod sydøst). Dyrehave (mod sydvest) og Grevindeskov (mod sydvest-vest og nordvest).

Nærmeste skove, der er kvælstoffølsomme er nordbrynet af Haslev Orned og Sofiendal Hestehave beliggende hhv. 800 meter syd og 570 meter øst for anlægget. Skovene er besigtiget i august 2013.

Tureby Hestehave, Øst,

Indhold: primært bølge- og egebevoksninger, samt nåletræskulturer

Skoven indeholder bl.a. habitatnaturtypen "Egeblandskov på middelfugtig bund", 9160 med meget tæt underskov, samt yngre endnu rækkestillede bevoksninger af Stilk-Eg.

Desuden findes ret store arealer med højstammet, hugstmoden Bøg, som stedvist er højtliggende og forblæst (især i skovbrynet mod syd). Hovedparten af bevoksningerne udgøres af habitatnaturtypen "Bøg på muld", 9130. Men på højtliggende og tørrere partier findes udviklet habitatnaturtypen "Bøg på morbund", 9110, med karakteristiks urtelag af Bølget Bunke (dominerende), Pille-Star, Læge-Ærenpris og Majblomst. Habitatnaturtypen findes især veludviklet og karakteristisk lige øst den unge, centrale ege-plantning. Nord for den gennemgående skovvej findes en del nåletræskulturer; herunder pyntegrøntskulturer.

Grevindeskov

Indhold: der er tale om bølge- og egebevoksninger, samt tillige talrige nåletræskulturer, hvoraf nogle nyligt er afdrevet. Egebevoksningerne (iblandet Bøg og Ahorn) på bund med varierende fugtighed rummer et rigt og karakteristisk urtelag for sjællandske løveskove på middelfugtig bund. Talrigt forekommer Almindelig Bingelurt, Vorterod, Skovmærke, Almindelig Guldnælde, Småblomstret Balsamin, Stinkende Storkenæb og Almindelig Hunde-Kvik mm. Denne skovtype kan typificeres som "Egeblandskov på middelfugtig bund", 9160. Stedvist findes ret unge bøgekulturer ("Bøgeskov på muld", 9130) eller rene bevoksninger af Ahorn.

Den fredede orkidé Skov-Hullæbe er endog meget hyppigt forekommende i skoven. Den sjældne Kær-Storkenæb findes med en lille bestand i det mindre skovområde øst for motorvejen.

Turebyholm Dyrehave

Indhold: lysåbent skovområde med enge og dyrehavekarakter

Den nordlige del af dyrehaven består overvejende af ældre, højstammet Bøg med ret sparsomt og skygget urtelag af Skovmærke, Almindelig Hunde-Kvik, Småblomstret Balsamin mm. Bevoksningen, der gennemgående er tør, kan karakteriseres som "Bøg på muld", 9130. Der findes en fin randbevokning af ældre Stilk-Eg og Bøg (> 200 år). Dette er landskabeligt flot især i sammenhæng med den langstrakte skoveng i dyrehavens nordlige del.

Kohaven.

Indhold: skoven udgøres af nåletræs-kulturer, samt ege- og bølgebevoksninger.

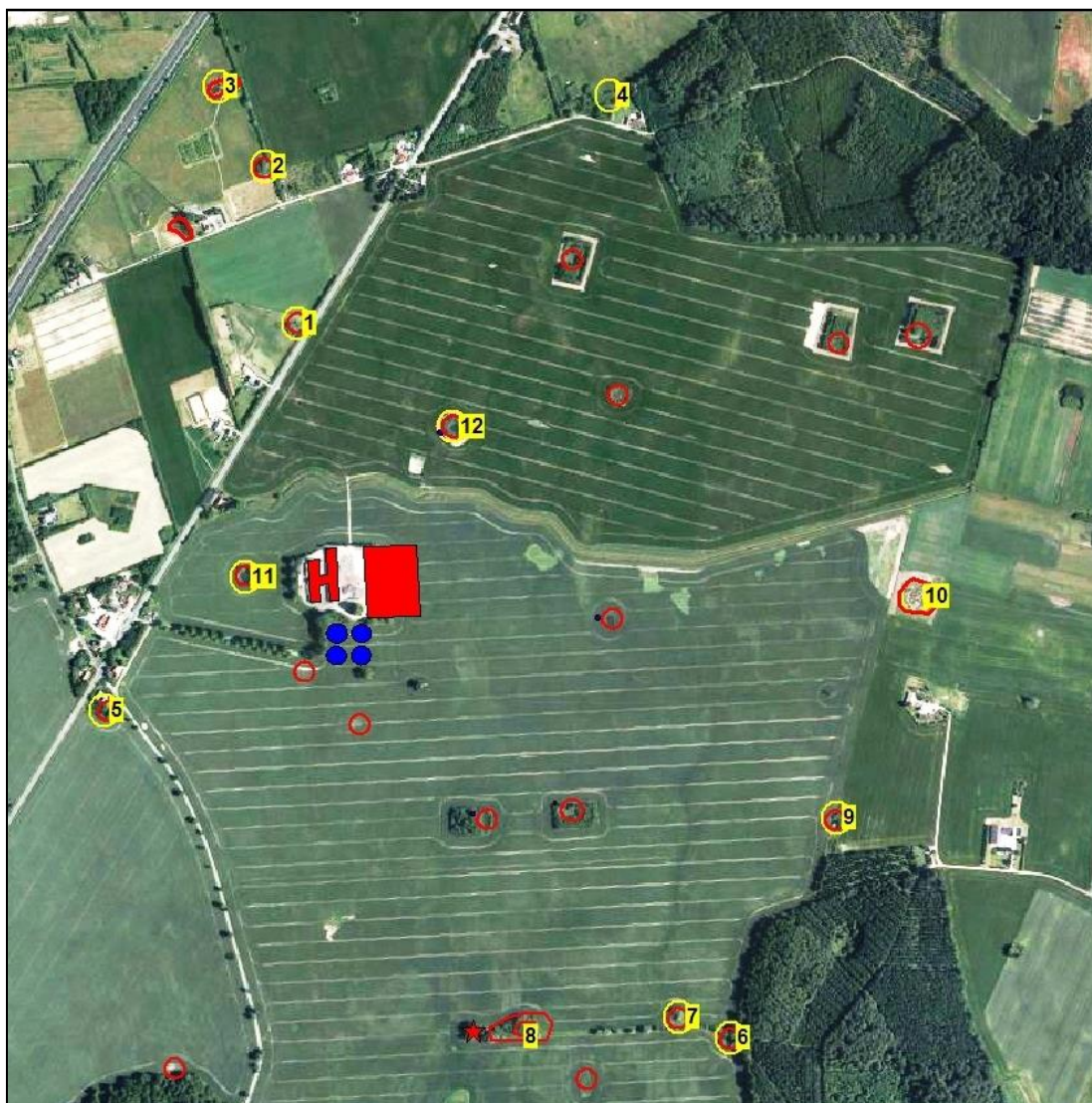
Egebevoksningerne udgøres af yngre, endnu rækkestillede egeplantninger på middelfugtig bund. Bølgebevoksninger er overvejende hugstmodne med sparsomt urtelag på middeltør bund. Som habitatnaturtype kan de karakteriseres som "Bøg på muld", 9130.

Skoven rummer samlet en karakteristisk bundflora med Stor Nælde, Mose-Bunke, Skovmærke, Almindelig Hunde-Kvik, Almindelig Bingelurt mm.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)

Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

§ 3-arealer vist med rød afgrænsning. Lokalteter med gul cirkel og nummer er. Undtaget herfra er lokalitet 11 og 12, der ikke er besigtiget. (Copyright, Kort & Matrikelstyrelsen)

Etablering af dyreholdet på Turebylille må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen til den nærmeste § 3-beskyttede mose er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i dette naturområde. Tålegrænsen for § 3-

mosen er 15-25 kg N/ha/år, og da baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år vil end ikke den nedre tålegrænse være overskredet.

Hvad angår kategori 3-skovene er tålegrænsen for de tre konstaterede habitatnaturtyper, "Bøgeskov på mor, 9110" "Bøgeskov på muld, 9130" og "Egeblandskov på middelfugtig bund, 9160" på 10-20 kg N/ha/år. Dette indebærer, at den nedre tålegrænse alene i kraft af baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år overskredet.

Skovene rummer dog ikke en epifytflora (af mosser eller laver), der gør, at de vurderes for særlig følsom for atmosfærisk kvælstofbelastning. Desuden vurderes jordbunden at være middelrig muldbund. Der er ikke fundet arter eller partier i skovbunden som tyder på et højt kalkindhold. Urtelaget er varieret og rig. Det floristiske indhold er primært bestemt af lystilgang og fugtighed. Enkelte partier med udvasket morbund er fundet i Tureby Have og kan findes andre skovområder.

Da skovene ikke rummer nogen nævneværdig epifytflora og kun fragmentarisk rummer bevoksninger på næringsfattig bund, kan der ikke argumenteres for at bruge skovenes nedre tålegrænse (10 kg N/ha/år).

Den samlede vurdering for de 4 skovområder er, at de er værdifulde som levested for et varieret plante- og dyreliv, der er karakteristisk for Syd- og Midtsjælland. Skovene er imidlertid af en karakter, der alene berettiger, at den øvre tålegrænse anvendes som tærskelværdi for, hvornår en tilstandsændring kan forventes ved overskridelse. Dvs. at såfremt belastningen af skovene, inkl. baggrundsbelastningen, er mindre end 20 kg N/ha/år, vurderes det, at skovene ikke ændrer karakter eller naturindhold.

Med årlig beregnet merdeposition på 0,4 kg N/ha/år til nærmeste skov mod sydøst og 0,7 kg N/ha/år til nærmeste skov mod vest, vurderes det, at grænseværdien er overholdt for skovhabitatnaturtyperne. De beregnede merdepositioner på kategori 3-skovene overholder desuden afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år i merdeposition.

1.6.2 NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 3 I NATURBESKYTTELSESLOVEN OG SÅRBARE ARTER, HERUNDER BILAG IV-ARTER

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvasning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter), som er særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær anlægget findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til anlægget, vil være under direkte påvirkning. Der er i 2014 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser) inden for 1000 meter fra anlægget. Vandhuller, der har været beliggende i høje rapsmarker, er dog ikke besigtiget, da de ikke har været tilgængelige i perioden for besigtigelser.

Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Anlægget er beliggende i et område med mange markvandhuller og få andre naturområder.

De besigtigede vandhuller har gennemgående moderat naturtilstand; primært som følge af skygge eller eutrofiering. Enkelte er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der inkluderer også eutrofiere vandhuller domineret af arter af Andemad. Ingen af disse registrerede vandhuller er imidlertid næringsbegrænsede.

Af terrestriske naturområder omkring anlægget findes alene det moseområde øst for anlægget, der er omtalt i forbindelse med kategori 3-natur.

Anlægget ligger i et skovrigt område med mange vandhuller. Dette indebærer, at selvom der er intensiv dyrkning af agerjorden, er livsbetingelserne for flere padderarter relativt gode. I 8 ud af 12 besigtigede eller vurderede vandhuller er der fundet ynglende Bilag IV-padder, eller lokaliteten er vurderet at være en potentiel ynglebiotop.

Af de besigtigede vandhuller er tre registreret som aktuelle levesteder for Bilag IV-padden Springfrø. Desuden er andre vandhuller registreret som potentielt levested for Springfrø, Stor vandsalamander eller Spidssnudet Frø. Fire vandhuller er i så dårlig naturtilstand, at de ikke er vurderet egnede som levested.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder, er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Lokalitetsnr.	Natur	Naturværdi	Springfrø	Stor Vandsalamander	Spidssnudet Frø	Merbelastning kg N/ha/år
1	Vandhul	3	potentiel		Potentiel	<1,0
2	Vandhul	3	ej levested			<1,0
3	Vandhul	3	potentiel	potentiel	Potentiel	<1,0
4	Vandhul	3	ej levested			<1,0
5	Vandhul	3		potentiel		0,4

6	Vandhul	3	potentiel			<0,1
7	Vandhul	3	ej levested			<0,1
8	Vandhul	2	ynglende		Potentiel	0,2
9	Vandhul	2	potentiel	potentiel	Potentiel	0,2
10	Vandhul	2	potentiel	potentiel	Potentiel	0,3
11	Vandhul	ej be- sigt	sandsynligt levested			3,2
12	Vandhul	ej be- sigt	næppe levested			2,9

Besigtigede vandhullers naturværdi, forekomst af Bilag IV-padder mm.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller, og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst.

Spidssnudet Frø er sjælden i områder uden større enge og moser. Den yngler i oversvømmelser på disse i foråret og fouragerer resten af året i naturområderne.

Udover nævnte Bilag IV-padder er der ved besigtigelserne registreret Lille Vandsalamander, Grøn Frø og Skrubtudse. Alle padder er fredede i Danmark.

Af øvrige Bilag IV-arter findes i området en række flagermusarter; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Faxe Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /5,8,9/. Alle flagermus i Danmark er fredede, og flere arter er tillige rødlistet.

Øvrige fredede eller rødlistede arter.

Der er ikke i forbindelse med besigtigelserne af naturområder nær anlægget, eller i øvrigt, registreret forekomst af andre rødlistede i området, der kan påvirkes af projektet. De fredede orkidé Skov-Hullæbe, Tyndakset Gøgeurt og Skov-Gøgelilje findes i flere af de omgivende skove.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme over for husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til eller tæt på anlægget, vil især være under direkte påvirkning.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis

forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur og Bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområder kan vurderes ved at undersøge, om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning fra ammoniak fra anlægget.

Ingen af de besigtigede vandhuller er kvælstofbegrænsede, og der er således ikke nogen nedre tålegrænse for vandhullerne.

Det vurderes, at da vandhullerne ikke er kvælstofbegrænsende, vil selv merbelastninger på op til årligt 3,3 kg N/ha/år, ikke betyde, at *vandhullet i sig selv som vandhul betragtet* vil ændres væsentligt.

Bilag IV-arter

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten). Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /12/.

Ingen af de vandhuller, der er besigtiget, modtager en merdeposition, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Desuden fremgår det af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at vurderingen bør foretages inden for 300 meter fra anlægget. Uden for en afstand på 300 m fra en ammoniakudledning fra et husdyrbrug vil en påvirkning fra punktkilden som nævnt som hovedregel ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Af de vandhuller, der ikke er besigtiget inden for 300 meter fra anlægget, modtager som nævnt 2 vandhuller en belastning, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det ene af disse vandhuller (vandhul nr. 12) vurderes ikke at være levested for Bilag IV-padder, da hele bredzonen er kraftigt skygget af pilekrat. Dette andet vandhul (nr. 11), der årligt modtager 3,3 kg N/ha/år i merdeposition, er bedømt ud fra luftfoto som tilstrækkelig lysåbent til at være potentielt og sandsynligt levested for Springfrø og Stor Vandsalamander.

Det vurderes, at selvom vandhullet i sig selv ikke vil ændres af den omtalte merpåvirkning på 3,3 kg N/ha/år, vil vandhullet som levested ændre karakter, idet væksten af bredarealer og sumpvegetation vil forøges væsentligt med en kvælstofdeposition af den størrelse. Dette vil medføre en kraftig skyggevirksomhed i vandhullet og dermed forringelse af vandhullet som ynglelokalitet for padderne.

Hvad angår forekomsten af flagermus i området, vurderes det, at de bygningsmæssige ændringer, der er forbundet med projektet, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

For så vidt angår forekomsten af fredede orkideer i de omgivende skove, vurderes det, at disse ikke vil blive påvirket negativt, jævnfør vurderingen af kategori 3-skove.

Den samlede vurdering er, at der ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af § 3-områder eller levesteder for Bilag IV-arter.

Nedenstående skærmpoint viser ammoniakdepositionen på det udvalgte naturområde:

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
sø øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,3
sø sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,0	0,4
skov syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1
Skov nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,4	0,0	0,4
Grevindeskov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,7	0,0	0,7
Kohave skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,4	0,0	0,4
sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	3,3	0,0	3,3
Mose SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1
Overdrev vest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Natur vest	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

1.6.3 LUGTGENEAFSTANDE OG LUGTEMISSION

Lugtgenekriterierne er overholdt til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. Beregningerne er foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund af den beregnede lugtemission og en generel god oprydning samt høj hygiejne på ejendommen, vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener ved naboer fra husdyrbruget.

De væsentligste lugtgener i forbindelse med svineproduktion forekommer i varme vindstille perioder, hvor ventilationsluft fra stalden giver anledning til lugt og i forbindelse med pumpning, omrøring og udkørsel af gylle.

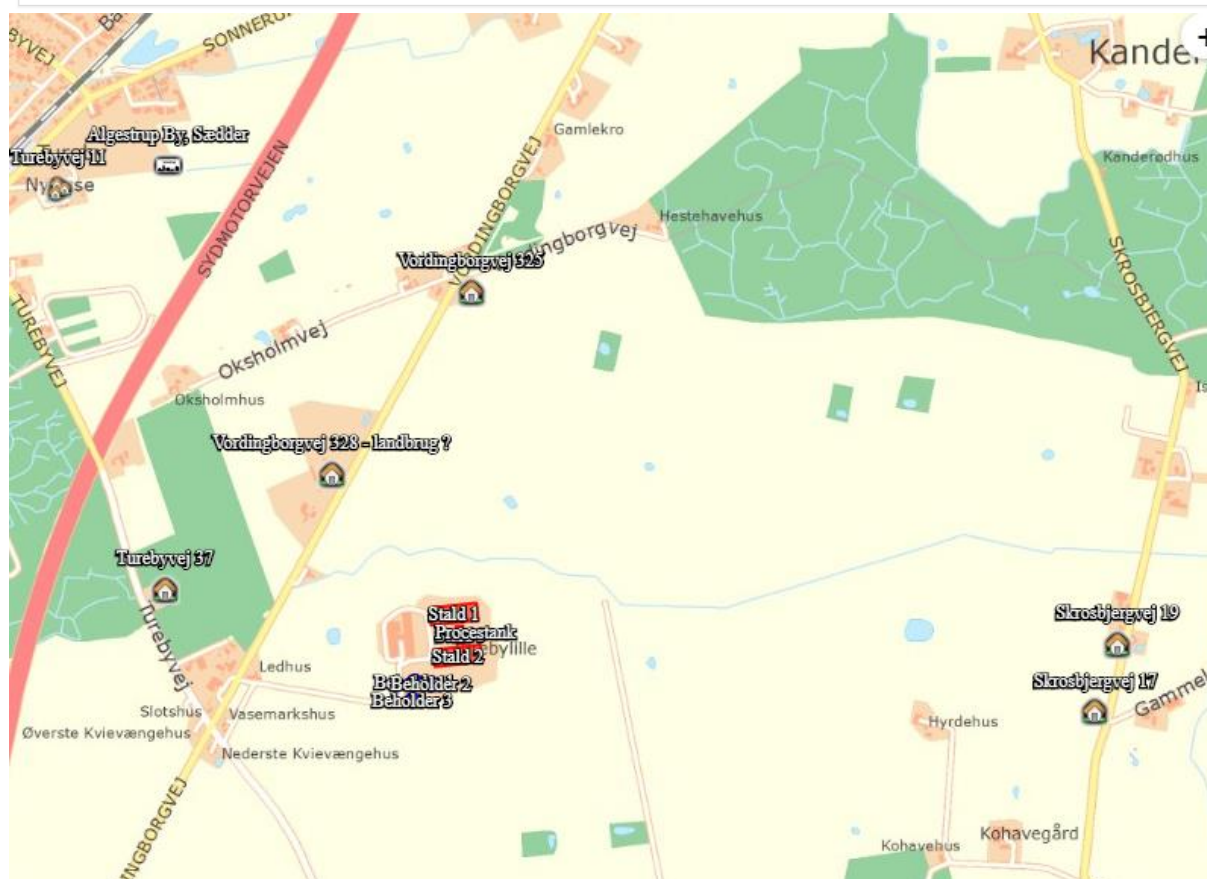
Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen opsat 3 genekriterier i forhold til lugtemission fra husdyrproduktionens anlæg. I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstanden for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkelt beboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden er den minimumsafstand der skal være fra et anlæg til beboelse uden genekriteriet overskrides. Indeholdt i udregningen er blandt andet anlæggets beliggenhed, husdyrtype, data for fremherskende vindretning og hastighed mv.

Beregninger fra Husdyrgodkendelse.dk er vist nedenfor.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Skrosbjergvej 17	0	NY	306,2	306,2	1359,3	Ja
Skrosbjergvej 19	0	NY	306,2	306,2	1396,1	Ja
Turebyvej 37	0	NY	306,2	306,2	623,2	Ja
Vordingborgvej 325	0	NY	306,2	306,2	723,1	Ja
Vordingborgvej 328 - landbrug ?	0	NY	306,2	306,2	429,2	Ja
Turebyvej 11	0	NY	615	615	1261,2	Ja
Algestrup By, Sædder	0	NY	798,6	798,6	1160,9	Ja

Lugtkilder - staldluft

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved, at der jævnligt rengøres, samt at der er overbrusning. Derudover vil samtlige ventilationsafkast blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret minimum 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget. Der er påsat smelfighter, hvilket reducerer lugtgeneafstandene med 51 pct.

Lugtkilder - husdyrgødning

Der vil være lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllen umiddelbart før udbringning, samt ved udbringning af gylle. Generne vil være begrænset til en forholdsvis kort periode.

Udbringningen vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages så vidt det er muligt indenfor normal arbejdstid.

Ved udbringning af gylle tages der hensyn til naboer.

Udbringning af gyllen foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde, men en del af gyllen nedfældes eller nedpløjes/nedharves forud for etablering af vinterraps og vårsæd for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt foregår altid indenfor normal arbejdstid.

1.7 ØVRIGE EMISSIONER OG GENE BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

1.7.1 STØJ

På ejendommen kommer der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Da naboer er placeret mere end 100 m fra staldene vurderes det, at disse ikke vil blive generet af støj fra ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det, at omkringboende ikke vil blive generet af støj fra husdyrbruget.

1.7.2 LYS I STALDENE OG UDENDØRSLYS

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da lyset kun vil være kortvarig tændt om natten i forbindelse med fodring.

Der er udendørsbelysning ved indgangen til stalden. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

På grund af ejendommens beliggenheden og brug af kunstigt lys vurderes det, at omkringboende og trafikanter ikke vil blive generet eller påvirket negativt af lys fra ejendommen.

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af tidsur. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere. Mht. lys i staldene er det et todelt system, dvs. i dagtimerne reguleres lysstyrken efter dyrenes behov, og når der er medarbejdere i stalden, kan der tændes ekstra lys. Om natten er lyset slukket.

Det vurderes, at belysning vil kunne ses, men ikke være til væsentlig gene for omboende.

1.7.3 FLUER OG SKADEDYR

Generelt vil ansøger være opmærksom på bekæmpelse af skadedyr. Der sørges for at opretholde god hygiejne i staldbygninger m.v. på ejendommen for at minimere fluegenerne. Driftsbygningerne holdes løbende rene og pæne.

Der vil blive anvendt rovfluer i staldene til bekæmpelse af almindelige fluer.

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til gældende retningslinjer på området (Institut for Agroøkologi, Århus Universitet). Specifikt mod rottebekæmpelse på ejendommen vil der blive indgået en aftale om forebyggende bekæmpelse med firmaet Anticimex, som opsætter rottekasser. Korn opbevares i lukkede metalsiloer.

1.7.4 STØV FRA STALDE OG FODER

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggeligt management og hygiejne.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

1.7.5 RENGØRING

Staldene rengøres efter hvert hold, hvilket vil sige ca. hver 3 mdr. Stalden iblødsættes og nedvaskes med højtryksvasker.

1.7.6 SPILDEVAND OG VANDFORBRUG

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene og vask af stalde. Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer vandforbruget og vandspild f.eks. drikkesystemer.

1.7.7 ENERGIFORBRUG OG VENTILATION

Der anvendes energi til ventilation, fodring, lys mv. Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer energiforbruget f.eks. energibesparende lyskilder mv.

Lyset i staldene styres efter timer.

Al ventilation sker ved et computerstyret temperaturreguleret styringssystem, der sikrer, at ventilationen kører optimalt både med hensyn til temperatur og fugt i staldene, og i forhold til elforbruget. Hyppig rengøring af ventilationsafkastene, nedsætter energiforbruget betragteligt.

1.7.8 OPBEVARINGSKAPACITET OG GYLLEHÅNDTERING

Gylle opbevares i fortank og i tre gyllebeholder med overdækning.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

1.7.9 AFFALD OG KEMIKALIER

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Alle kemikalier (vedr. rengøring og medicin) opbevares i aflåst rum uden afløb.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Mgd./år	EAK-kode	ISAG-kode
Spraydåser	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 100 stk.	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Plastbeholder (kanyleboks)	Firma der indgås aftale med	Ca. 2-3 bokse	18.02.02	05.13
Tom emballage (papir/pap)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	18.02.08	05.13
Tom emballage (plast)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	15.01.01	50.00
Lysstofrør og elsparepærer	Lille container	Firma der indgås aftale med	Ca. 20-30 stk.	15.01.02	52.00
Tomme medicinflasker	Medicinskab i forbindelse med mand-skabsfaciliteter	Firma der indgås aftale med	Ca. 20	18.02.02	05.13

: Affaldsoversigt.

Containere tømmes efter en fast aftaleordning med et godkendt firma.

1.7.10 TRANSPORTER TIL OG FRA EJENDOMMEN

Til- og frakørselsforhold

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej fra Vordingborgvej. Herfra vil al transport ske via Vordingborgvej, som er en hovedvej.

Figur 6: Transportvej fra staldanlæg til Vordingborgvej

Transporter

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med smågrise fra anden ejendom, slagtesvin til slagtning, husdyrgødning, korn og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering/afhentning af smågrise/slagtesvin sker 1-2 gange ugentligt.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på - og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Gyllen transporteres med traktor og gyllevogn ud til udbringningsarealerne. Transportveje er indtegnet i bilag.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18, dog kan kørsler med levende dyr ske tidligere. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt.

Art	Antal transporter/år	Tidspunkt
Smågrise, levering	Ca. 52	06-18
Slagtesvin, afhentning	Ca. 156, svarende til 3 om ugen	02-07
Døde dyr	Ca. 55	07-17
Diverse (fragtmand, brændstof m.v.)	Ca. 12	07-16
Råvarer til foder	Ca. 250	Primært 07-17, men levering af korn kan forekomme hele døgnet
Afhentning af husdyrgødning (Lastbil)*	Ca. 430	07-17
Levering af afgasset bio-	Ca. 430	07-17
Halm	Ca. 50	Hele døgnet
Får, transport til stald om efteråret	Ca. 20	07-17

Får, transport fra stald om foråret	Ca. 20	07-17
Dybstrøelse, frakørsel	Ca. 30	07-17
Antal transporter i alt pr. år.	1.075	

Der vil til anlægget samlet set komme op til 1.075 transporter pr. år. Årsagen til at antallet af transporter er på dette niveau er, at al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, hvorefter det køres retur til ejendommen til opbevaring. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i fra 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

Det vurderes, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

1.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

På ejendommen påtænker ansøger følgende egenkontrol af produktionen:

- ❖ Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- ❖ Staldene, inkl. mekanisk udstyr, kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- ❖ Der er serviceaftale med leverandør af ventilationsanlæg.
- ❖ Der føres logbog over gyllebeholdernes (uden teltoverdækning) flydelag og alle gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 10-årige beholderkontrol.

- ❖ Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- ❖ Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- ❖ Der tages i videst muligt omfang hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.
- ❖ Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet.
- ❖ Foder tilpasses dyrenes behov og sundhed.
- ❖ Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- ❖ Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- ❖ Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcepild eller punktforurening.

1.8.1 DOKUMENTATION:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er/bliver følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner
- Slagteriafregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Beredskabsplan
- 5/10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag

1.9 BAT-EMISSIONSNIVEAU, AMMONIAK

BAT-kravet for ammoniakemissionen fra husdyrbruget er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Af nedenstående fremgår det, at BAT niveauet er overholdt.

Af nedenstående skærmpoint fra den gældende miljøgodkendelse er BAT beregnet til 5.012 kg N.

På baggrund heraf vurderes det, at BAT for staldanlægget er overholdt.

Skærmpoint af BAT beregning fra Hudyrgodkendelse.dk:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4138	873	5012
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4138	437	4575
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	437
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

1.9.1 TEKNOLOGIER OG TIL- OG FRAVALG AF TEKNOLOGI

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Sl.svinestalden er indrettet med delvis fast gulv. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Stalden er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

1.9.1.1.1 Teknologiblade

Til sl.svin findes følgende teknologiblade:

- ❖ Luftrensning
- ❖ Delvist fast gulv
- ❖ Køling af gylle i svinestalde
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle

1.9.1.1.2 Valg af teknologi

- ❖ Der er valgt forsuring med smellfighter til reduktion af ammoniak og lugt
- ❖ Der er valgt delvis fast gulv både i staldene. Herved mindskes ammoniakfordampningen og lugtemissionen fra staldanlægget.

1.9.1.1.3 Fravalg af teknologi

- ❖ luftrensning

1.9.2 BAT DAGLIG DRIFT

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved bl.a. at reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene og lager.

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- ❖ Vandforbrug
- ❖ Energiforbrug
- ❖ Brændstofforbrug
- ❖ Antallet af indgående og udgående dyr, herunder fødsler og dødsfald, hvor dette er relevant
- ❖ Foderforbrug
- ❖ Gødningsproduktion

1.9.3 BAT FODRING

Foderplaner laves i samarbejde med en produktionsrådgiver med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene og undgå overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

På ejendommen benyttes fasefodring og der anvendes fytase i foderet for udnyttelse af fosfor.

Det vurderes at BAT for foder er opfyldt på ejendommen.

1.9.4 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

- ❖ Gyllen opbevares i beholder, der har teltoverdækning.
- ❖ Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen/andre ejendomme, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.
- ❖ Gyllen opbevares i stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- ❖ Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- ❖ Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- ❖ Gylle kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- ❖ Gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- ❖ Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholdere.
- ❖ Gylle suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekran minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen.

Det vurderes, at BAT for opbevaring af husdyrgødning er opfyldt på ejendommen.

1.10 FOREBYGGELSE AF UHELD

1.10.1.1.1 Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

1.10.1.1.2 Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af diesellole.

1.10.1.1.3 Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

1.10.1.1.4 Døde dyr

Døde dyr opbevares i container eller under kadaverkapsler udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

1.10.1.1.5 Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dieseltankene er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

1.10.1.1.6 Minimering af skadevirkninger af evt. uheld

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

1.10.2 MANAGEMENT

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnlige, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcspild eller uhygiejniske forhold.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

1.10.3 BEREDSKABSPLAN

I forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdes en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ejer og andre med fast adgang til bedriften er/bliver vejledt i beredskabsplanen, hvilken får en fast plads på staldkontoret. Beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

1.10.4 REDEGØRELSE FOR UHELD

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

1.10.5 UHELD MED GYLLE

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet, i dette tilfælde vil gylle løbe mod det laveste område omkring tankene. Herfra kan det suges op og fjernes. Maskinstation vil blive kontaktet, og der kan dæmmes op med jord eller lignende.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 5/10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

1.10.6 DØDE DYR

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet. DAKA (el. lign) tilkaldes efter behov. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbigående. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

1.10.7 STRØMSVIGT

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningsgesellschaften blive kontaktet. Der er nødopluk i staldene, og alarmer der straks påkalder en medarbejder.

1.10.8 BRAND

Ved brand tilkaldes brandvæsenet.

Der er opsat pulverslukkere strategiske steder på ejendommen, og desuden er der opsat røgdetektorer på loftet, der giver alarm til staldens øvrige alarmsystem. Der iværksættes slukningsarbejde i det omfang det er forsvarligt. Dyr forsøges reddet ud.

1.11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsofbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderlige.

1.12 GENERELLE VIRKNINGER

1.12.1 GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER PÅ MILJØET

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er fra husdyrbruget. Det vurderes, at der ikke vil være luftbåren forurening eller gener, der vil kunne påvirke nabolande.

1.12.2 BEFOLKNINGEN OG MENNESKERS SUNDHED

Husdyrproduktionen på ejendommen overholder alle lovens fastsatte krav i forhold afstands-krav og lugtgener til naboer, hvorfor det ikke forventes, at omkringboende bliver væsentligt generet af lugt fra husdyrproduktionen.

Støvgener minimeres ved at foderet håndteres i lukkede systemer og ved fornuftig håndtering af halm ved strøning, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støv fra husdyrproduktionen.

De fastsatte grænser for støjgener overholdes dag og nat, ved hensynsfuld kørsel med transporter og ved kørsel med hovedparten af transporterne indenfor almindelig arbejdstid minimeres støjgenerne, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støj fra husdyrproduktionen.

Der holdes generelt en god hygiejne og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres, hvorfor det ikke forventes at omkringboende er væsentligt generet af skadedyr fra husdyrbruget.

1.12.3 BIOLOGISK MANGFOLDIGHED I FORHOLD TIL KATEGORI 1– OG 2-NATUR SAMT BILAG IV-ARTER

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1, 2- og 3 natur. Tilstanden af nærmeste kategori 1 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra husdyrproduktionen på ejendommen.

Eventuelle levesteder for bilag IV-dyrearter i området forventes ligeledes ikke at blive påvirket af husdyrproduktionen på ejendommen.

1.12.4 JORDAREALER, JORDBUND, VAND, LUFT OG KLIMA

Udbringning af husdyrgødning fra gården reguleres af generel lovgivning for udbringning af husdyrgødning.

Generelt er markdriften omfattet af regulering mht. næringsstofftilførsel og sædskifte, hvilket har positiv betydning for jordens frugtbarhed og udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet.

Det forventes ikke, at projektet har negativ indvirkning på luft eller klima.

1.12.5 MATERIELLE GODER, KULTURARV OG LANDSKABET

Der er taget højde for påvirkningen af materielle goder, kulturarv og landskabet. Det vurderes, at ingen af disse tre parametre vil blive påvirket væsentligt i forbindelse med opførslen af byggeriet.